

IES DE BARRO

PROGRAMACIÓN DE ECONOMÍA (CURSO 2022-23)

Índice

1.- INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN.....	4
1.1.- Introducción e contextualización.....	4
1.2.- Centros adscritos.....	5
1.3.- Obxectivos.....	5
2.- 4º ESO.....	7
2.1.- Contribución ó desenvolvemento das competencias clave.....	7
3.- TEMPORALIZACIÓN, PONDERACIÓN E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN DOS ESTÁNDARES DO CURSO.....	11
4.- CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS.....	24
4.1.- Aspectos xerais.....	24
4.2.- Estratexias metodolóxicas.....	24
4.3.- Exemplo de secuenciación do traballo na aula.....	24
4.3.1.- Motivación.....	24
4.3.2.- Información do profesor.....	25
5.- MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS.....	26
6.- CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO.....	27
6.1.- Avaliación inicial.....	27
6.2.- Avaliación continua.....	27
6.3.- Avaliación final.....	28
7.- INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE.....	28
7.1.- Indicadores de logro do proceso de ensino.....	28
7.2.- Indicadores de logro da práctica docente.....	29
8.- ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMIENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES.....	30
9.- MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.....	30
10.- CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS QUE SE TRABALLARÁN NO CURSO.....	31
11.- ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.....	34
12.- APLICACIÓN DOS PLANS E PROXECTOS DO CENTRO.....	34
12.1.- Plan TIC.....	34
12.2.- Plan Lector.....	35
13.- MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN, MODIFICACIÓN DAS PROGRAMACIÓNS DIDÁCTICAS EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA.....	36

13.1.- Indicadores.....	36
14.- APRENDIZAXES IMPRESCINDIBLES PARA 4º ESO DE ECONOMÍA.....	37
15.- METODOLOXÍA ADAPTADA AO ENSINO SEMIPRESENCIAL E NON PRESENCIAL.....	38
16.- ADENDA Á PROGRAMACIÓN.....	39

1.- INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

1.1.- Introducción e contextualización

Barro é un municipio de pouco máis de 3500 habitantes na actualidade, cunha poboación moi dispersa en seis parroquias: Agudelo, Barro, Curro, Perdecanaí, Portela e Valiñas O Instituto está situado nunha zona agrícola - gandeira, próxima a cidade de Pontevedra e a outros núcleos urbanos que o rodean: Caldas de Reis e Vilagarcía de Arousa. A maior parte das familias teñen a algún membro das mesmas traballando no sector secundario ou terciario de ditos núcleos e complementan os seus ingresos coas actividades agrícolas.

No ámbito familiar predominan as familias compostas polo matrimonio e dous fillos e en moitos casos comparten vivenda con avós ou outros familiares, e tamén atopámonos cunha porcentaxe importante de familias desestructuradas. A idade dos pais oscila entre 33 e 45 anos.

No referente ó traballo, e só o pai o que ten un traballo remunerado e nunha terceira parte tamén traballa a nai.

O nivel de estudos da gran maioría de pais e nais son os de Primaria, sendo moi poucos os que acadaron o Bacharelato ou Formación Profesional, e só excepcionalmente, estudos universitarios.

A lingua habitual nos fogares é o Galego. O nivel cultural das familias é medio-baixo.

Case que todas elas consideran importante que sexa fluída a relación co Instituto.

Os alumnos /as teñen idades comprendidas entre os 12 e os 17 anos. A oferta educativa do I.E.S. restrínxese os catro cursos de Ensinanza Secundaria Obrigatoria.

A meirande parte dos alumnos/as do I.E.S. considera a xornada lectiva diaria suficiente para aprender e lle adican pouco tempo na casa polas tardes, salvo en época de exames. Unha porcentaxe considerable dos pais non ve demasiado necesario o aporte cultural ós fillos, de aí que poucos acudan ó teatro, danza, a concertos ou museos, e con pouca frecuencia ó cine, pese a ter Pontevedra a menos de 12 km. distancia. O instituto tenta paliar esas carencias mediante a organización de actividades extraescolares.

Entre o alumnado, fala sempre Galego un 60%. Sómente un 12% utiliza o Castelán sempre. Indistintamente empregan as dúas linguas un 28 %.O tempo libre é ocupado principalmente en: ver televisión (entre 1 e 2 horas), axudar na casa (entre 1 e 2 horas). Outras ocupacións son: actividades musicais, lectura, xogos, redes sociais, actividades deportivas...

O 80% manifesta dispor dun lugar para estudar (Preferentemente na súa habitación).

O 93% ten dicionarios na casa e o 62 % algunha enciclopedia.

Case que todos teñen ordenador pero non sempre con conexión a internet.

A mala utilización do tempo de ocio e a carencia na variedade de actividades é outra das características negativas que se desprenden das enquisas realizadas.

No referente as aspiracións persoais ó remata a ensinanza obrigatoria, aproximadamente as 2/3 partes desexan seguir estudando un ciclo formativo ou fan bacharelato.

Valoran de maneira positiva a relación cós compañeiros.

Observamos ademais certos prexuízos en temas como a igualdade de xénero, homosexualidade, e nalgúns casos pouca concienciación respecto ó bo trato ós animais ou a educación ambiental. Por iso tentamos traballar estes aspectos como parte dos temas transversais.

En xeral non son alumnos conflitivos, salvo algún caso excepcional. Opinan que as Normas de Organización e Funcionamento son axeitadas.

1.2.- Centros adscritos

A práctica totalidade do noso alumnado procede DO CEIP Amor Ruibal

1.3.- Obxectivos

Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.

Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.

Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.

Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.

Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.

Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en

diversos campos do coñecemento e da experiencia.

Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.

Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.

Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.

Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.

Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.

Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito

Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersoal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

2.1.- Contribución ó desenvolvemento das competencias clave

<p>CCL</p>	<p>Recoñece a escaseza de recursos e a necesidade de elixir e tomar decisións como as claves dos problemas básicos de calquera economía, e comprende que todas as eleccións supoñen renunciar a outras alternativas e que todas as decisións teñen consecuencias</p> <p>Comprende e utiliza correctamente termos da área da economía</p> <p>Explica as posibilidades de financiamento das empresas e diferencia o financiamento externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada unha e as implicacións na marcha da empresa</p> <p>Comprende os termos fundamentais e describe o funcionamento das contas na operativa bancaria</p> <p>Valora e comproba a necesidade de interpretar as cláusulas dos contratos bancarios para coñecer os dereitos e as obrigas que se derivan delas, así como a importancia de operar en condicións de seguridade cando se empregan procedementos telemáticos</p> <p>Identifica e explica as modalidades de tarxetas bancarias, así como os elementos e os procedementos que garanten a seguridade na súa operativa</p> <p>Identifica, describe e clasifica os tipos de seguros segundo os riscos ou as situacións adversas nas etapas da vida</p> <p>Describe o contido dos orzamentos públicos e argumenta a necesidade de prever os ingresos e os gastos, e controlar a súa execución</p> <p>Comprende e expresa as diferenzas entre os conceptos de débeda pública e déficit público, así como a relación que se produce entre eles</p> <p>Coñece e describe os efectos da desigualdade da renda e os instrumentos de redistribución desta</p> <p>Describe as causas da inflación e valora as súas principais repercusións económicas e sociais</p> <p>Explica o funcionamento dos tipos de interese e as consecuencias da súa variación para a marcha da economía</p> <p>Describe as causas do desemprego e valora as súas principais repercusións económicas e sociais</p> <p>Explica as razóns que xustifican o intercambio económico entre países e que inflúen nel</p> <p>Recoñece e enumera vantaxes e inconvenientes do proceso de integración económica e monetaria da Unión Europea</p>
	<p>Recoñece a escaseza de recursos e a necesidade de elixir e tomar decisións como as claves dos problemas básicos de calquera economía, e comprende que todas as eleccións supoñen renunciar a outras alternativas e que todas as decisións teñen consecuencias</p> <p>Diferencia entre economía positiva e economía normativa</p> <p>Representa as relacións que se establecen entre as economías domésticas e as empresas</p> <p>Aplica razoamentos básicos para interpretar problemas económicos provenientes das relacións económicas do seu contorno</p> <p>Distingue os tipos de empresas e de empresarios/as que actúan no seu ámbito, así como a forma de interactuar co seu contorno máis próximo e os efectos sociais e ambientais, positivos e negativos, que se observan</p>

<p>CSC</p>	<p>Analiza os tipos de factores produtivos e as relacións entre produtividade, eficiencia e tecnoloxía Identifica os sectores económicos, así como os seus retos e as súas oportunidades Valora a achega que para a riqueza nacional supón a carga impositiva que soportan as empresas Recoñece e explica a relevancia do aforro e do control do gasto Analiza as vantaxes e inconvenientes do endebedamento, valorando o risco e seleccionando a decisión máis axeitada para cada momento Identifica as vías de onde proceden os ingresos do Estado, así como as principais áreas dos gastos do Estado, e comenta as súas relacións Distingue nos ciclos económicos o comportamento dos ingresos e dos gastos públicos, así como os efectos que se poden producir ao longo do tempo Describe o contido dos orzamentos públicos e argumenta a necesidade de prever os ingresos e os gastos, e controlar a súa execución Coñece e describe os efectos da desigualdade da renda e os instrumentos de redistribución desta Describe as causas da inflación e valora as súas principais repercusións económicas e sociais Explica o funcionamento dos tipos de interese e as consecuencias da súa variación para a marcha da economía Describe as causas do desemprego e valora as súas principais repercusións económicas e sociais Analiza os datos de desemprego en España e as políticas contra o desemprego Valora o grao de interconexión das economías de todos os países do mundo e aplica a perspectiva global para emitir xuízos críticos Explica as razóns que xustifican o intercambio económico entre países e que inflúen nel Analiza e presenta acontecementos económicos contemporáneos no contexto da globalización e o comercio internacional Recoñece e enumera vantaxes e inconvenientes do proceso de integración económica e monetaria da Unión Europea Reflexiona sobre os problemas ambientais e a súa relación co impacto económico internacional, e analiza as posibilidades dun desenvolvemento sustentable</p>
<p>CAA</p>	<p>Distingue formas de analizar e resolver problemas económicos, e identifica as súas vantaxes, os seus inconvenientes e as súas limitacións Diferencia entre economía positiva e economía normativa Identifica e valora as formas xurídicas de empresas máis apropiadas en cada caso, en función das características concretas, aplicando o razoamento sobre clasificación das empresas Elabora un orzamento ou plan financeiro persoal, identificando os ingresos e os gastos integrantes, e realiza o seu seguimento Utiliza ferramentas informáticas na preparación e desenvolvemento dun orzamento ou plan financeiro personalizado Manexa gráficos de análise que permiten comparar unha realidade personalizada coas previsións establecidas Comprende as necesidades de planificación e do manexo de asuntos financeiros ao longo da vida. Esa planificación vincúlase á previsión realizada en cada etapa, de acordo coas decisións tomadas e a marcha da actividade económica nacional Recoñece e explica a relevancia do aforro e do control do gasto Analiza as vantaxes e inconvenientes do endebedamento, valorando o risco e seleccionando a decisión máis axeitada para cada momento Valora e comproba a necesidade de interpretar as cláusulas dos contratos bancarios para coñecer os dereitos e as obrigas que se derivan delas, así como a importancia de operar en condicións de seguridade cando se empregan procedementos telemáticos</p>

	<p>Recoñece a capacidade de negociación coas entidades financeiras e analiza os procedementos de reclamación ante estas</p> <p>Identifica, describe e clasifica os tipos de seguros segundo os riscos ou as situacións adversas nas etapas da vida</p> <p>Interpreta gráficos representativos da distribución da renda</p> <p>Investiga e recoñece vieiros e tendencias de emprego</p> <p>Valora o grao de interconexión das economías de todos os países do mundo e aplica a perspectiva global para emitir xuízos críticos</p> <p>Analiza e presenta acontecementos económicos contemporáneos no contexto da globalización e o comercio internacional</p> <p>Reflexiona sobre os problemas ambientais e a súa relación co impacto económico internacional, e analiza as posibilidades dun desenvolvemento sustentable</p>
<p>CD</p>	<p>Distingue formas de analizar e resolver problemas económicos, e identifica as súas vantaxes, os seus inconvenientes e as súas limitacións</p> <p>Representa e analiza graficamente o custo de oportunidade mediante a fronteira de posibilidades de produción</p> <p>Identifica e valora as formas xurídicas de empresas máis apropiadas en cada caso, en función das características concretas, aplicando o razoamento sobre clasificación das empresas</p> <p>Identifica os sectores económicos, así como os seus retos e as súas oportunidades</p> <p>Explica as posibilidades de financiamento das empresas e diferencia o financiamento externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada unha e as implicacións na marcha da empresa</p> <p>Distingue os ingresos e os custos dunha empresa, calcula o seu beneficio ou a súa perda, aplicando razoamentos matemáticos, e interpreta os resultados</p> <p>Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa forma xurídica e as actividades, e sinala o funcionamento básico dos impostos e as principais diferenzas entre eles</p> <p>Elabora un orzamento ou plan financeiro persoal, identificando os ingresos e os gastos integrantes, e realiza o seu seguimento</p> <p>Utiliza ferramentas informáticas na preparación e desenvolvemento dun orzamento ou plan financeiro personalizado</p> <p>Manexa gráficos de análise que permiten comparar unha realidade personalizada coas previsións establecidas</p> <p>Valora e comproba a necesidade de interpretar as cláusulas dos contratos bancarios para coñecer os dereitos e as obrigas que se derivan delas, así como a importancia de operar en condicións de seguridade cando se empregan procedementos telemáticos.</p> <p>Recoñece a capacidade de negociación coas entidades financeiras e analiza os procedementos de reclamación ante estas</p> <p>Identifica e explica as modalidades de tarxetas bancarias, así como os elementos e os procedementos que garanten a seguridade na súa operativa</p> <p>Analiza e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos ingresos e os gastos do Estado</p> <p>Interpreta gráficos representativos da distribución da renda</p> <p>Valora e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos tipos de xuro, inflación e desemprego</p> <p>Analiza os datos de desemprego en España e as políticas contra o desemprego</p> <p>Investiga e recoñece vieiros e tendencias de emprego</p> <p>Analiza e presenta acontecementos económicos contemporáneos no contexto da globalización e o comercio internacional</p> <p>Recoñece e enumera vantaxes e inconvenientes do proceso de integración económica e monetaria da Unión Europea</p>

<p>CMCCT</p>	<p>Representa e analiza graficamente o custo de oportunidade mediante a fronteira de posibilidades de produción</p> <p>Representa as relacións que se establecen entre as economías domésticas e as empresas</p> <p>Aplica razoamentos básicos para interpretar problemas económicos provenientes das relacións económicas do seu contorno</p> <p>Distingue as formas xurídicas das empresas e relaciónaas coas esixencias de capital para a súa constitución e coas responsabilidades legais para cada tipo</p> <p>Analiza os tipos de factores produtivos e as relacións entre produtividade, eficiencia e tecnoloxía</p> <p>Explica as posibilidades de financiamento das empresas e diferencia o financiamento externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada unha e as implicacións na marcha da empresa</p> <p>Distingue os ingresos e os custos dunha empresa, calcula o seu beneficio ou a súa perda, aplicando razoamentos matemáticos, e interpreta os resultados</p> <p>Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa forma xurídica e as actividades, e sinala o funcionamento básico dos impostos e as principais diferenzas entre eles</p> <p>Elabora un orzamento ou plan financeiro persoal, identificando os ingresos e os gastos integrantes, e realiza o seu seguimento</p> <p>Utiliza ferramentas informáticas na preparación e desenvolvemento dun orzamento ou plan financeiro personalizado</p> <p>Manexa gráficos de análise que permiten comparar unha realidade personalizada coas previsións establecidas</p> <p>Comprende os termos fundamentais e describe o funcionamento das contas na operativa bancaria</p> <p>Identifica e explica as modalidades de tarxetas bancarias, así como os elementos e os procedementos que garanten a seguridade na súa operativa</p> <p>Identifica, describe e clasifica os tipos de seguros segundo os riscos ou as situacións adversas nas etapas da vida</p> <p>Identifica as vías de onde proceden os ingresos do Estado, así como as principais áreas dos gastos do Estado, e comenta as súas relacións</p> <p>Analiza e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos ingresos e os gastos do Estado</p> <p>Distingue nos ciclos económicos o comportamento dos ingresos e dos gastos públicos, así como os efectos que se poden producir ao longo do tempo</p> <p>Comprende e expresa as diferenzas entre os conceptos de débeda pública e déficit público, así como a relación que se produce entre eles</p> <p>Coñece e describe os efectos da desigualdade da renda e os instrumentos de redistribución desta</p> <p>Interpreta gráficos representativos da distribución da renda</p> <p>Explica o funcionamento dos tipos de interese e as consecuencias da súa variación para a marcha da economía</p> <p>Valora e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos tipos de xuro, inflación e desemprego</p> <p>Describe as causas do desemprego e valora as súas principais repercusións económicas e sociais</p>
<p>CSIEE</p>	<p>Distingue as formas xurídicas das empresas e relaciónaas coas esixencias de capital para a súa constitución e coas responsabilidades legais para cada tipo</p> <p>Distingue os tipos de empresas e de empresarios/as que actúan no seu ámbito, así como a forma de interactuar co seu contorno máis próximo e os efectos sociais e ambientais, positivos e negativos, que se observan</p>

	Comprende as necesidades de planificación e do manexo de asuntos financeiros ao longo da vida. Esa planificación vincúlase á previsión realizada en cada etapa, de acordo coas decisións tomadas e a marcha da actividade económica nacional
--	--

3.- TEMPORALIZACIÓN, PONDERACIÓN E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN DOS ESTÁNDARES DO CURSO

CURSO	2022-23		
NIVEL	4º SECUNDARIA OBLIGATORIA	ÁREA	Economía (EC)

Criterio de avaliación	Estándares	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro	T 1	T 2	T 3	CRITERIOS PARA A CUALIFICACIÓN	C.C.
						Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación (%)*	
Bloque 1: Ideas económicas básicas							
EC-B1.1	4º-ECB1.1.1 - Recoñece a escaseza de recursos e a necesidade de elixir e tomar decisións como as claves dos problemas básicos de calquera economía, e comprende que todas as eleccións supoñen renunciar a outras alternativas e que todas as decisións teñen consecuencias. Peso: 1.25% 1 sesión	Recoñece a escaseza de recursos e a necesidade de elixir e tomar decisións como as claves dos problemas básicos de calquera economía	X			PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Caderno de clase (30%), Proba aberta (70%),	CCL CSC
EC-B1.1	4º-ECB1.1.2 - Distingue formas de analizar e resolver problemas económicos, e identifica	Distingue formas de analizar e resolver problemas económicos	X			PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e	CAA CD

	as súas vantaxes, os seus inconvenientes e as súas limitacións. Peso: 1.25% 1 sesión					problemas (25%),Exposición dun tema (75%),	
EC-B1.2	4º-ECB1.2.1 - Comprende e utiliza correctamente termos da área da economía. Peso: 3% 3 sesións	Comprende e utiliza correctamente termos da área da economía	X			PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Intercambios orais cos alumnos/as, INSTRUMENTOS: Caderno de clase (50%), Posta en común (50%),	CCL
EC-B1.2	4º-ECB1.2.2 - Diferencia entre economía positiva e economía normativa. Peso: 1% 1 sesión	Diferencia entre economía positiva e economía normativa	X			PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, INSTRUMENTOS: Resumo (30%), Caderno de clase (30), Proba obxectiva (40%)	CAACS C
EC-B1.2	4º-ECB1.2.3 - Representa e analiza graficamente o custo de oportunidade mediante a fronteira de posibilidades de produción. Peso: 2% 2 sesións	Representa e analiza graficamente o custo de oportunidade mediante a fronteira de posibilidades de produción	X			PROCEDEMENTOS: Probas específicas, INSTRUMENTOS: Proba de interpretación de datos (50%), Resolución de exercicios e problemas (50%),	CD CMCT
EC-B1.3	4º-ECB1.3.1 - Representa as relacións que se establecen entre as economías domésticas e as empresas. Peso: 2% 2 sesións	Representa as relacións que se establecen entre as economías domésticas e as empresas	X			PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, INSTRUMENTOS: Traballo de aplicación e síntese (80%), Caderno de clase (20%)	CSC CMCT

EC-B1.3	<p>4º-ECB1.3.2 - Aplica razoamentos básicos para interpretar problemas económicos provenientes das relacións económicas do seu contorno.</p> <p>Peso: 1% 1 sesión</p>	Aplica razoamentos básicos para interpretar problemas económicos	X			<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas,</p> <p>INSTRUMENTOS: Producións orais (40%), Proba aberta (60%),</p>	CSC CMCT
Bloque 2: Economía e empresa							
EC-B2.1	<p>4º-ECB2.1.1 - Distingue as formas xurídicas das empresas e relaciónaas coas esixencias de capital para a súa constitución e coas responsabilidades legais para cada tipo.</p> <p>Peso: 2% 2 sesiónes</p>	Distingue as formas xurídicas das empresas e relaciónaas coas esixencias de capital para a súa constitución e coas responsabilidades legais para cada tipo	X			<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas,</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de clase (20%), Proba aberta (40%), Probas orais (40%)</p>	CSIEE CMCT
EC-B2.1	<p>4º-ECB2.1.2 - Identifica e valora as formas xurídicas de empresas máis apropiadas en cada caso, en función das características concretas, aplicando o razoamento sobre clasificación das empresas.</p> <p>Peso: 2.5% 2 sesiónes</p>	Identifica e valora as formas xurídicas de empresas máis apropiadas en cada caso	X			<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as,</p> <p>INSTRUMENTOS: Resumo (40%), Caderno de clase (20%), Probas orais (40%)</p>	CAA CD
EC-B2.1	<p>4º-ECB2.1.3 - Distingue os tipos de empresas e de empresarios/as que actúan no seu ámbito,</p>	Distingue os tipos de empresas e de empresarios/as que actúan no seu ámbito, así como a forma de interactuar co seu contorno máis	X			<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas,</p> <p>INSTRUMENTOS: Investigacións (40%), Proba</p>	CSIEE CSC

	<p>así como a forma de interactuar co seu contorno máis próximo e os efectos sociais e ambientais, positivos e negativos, que se observan.</p> <p>Peso: 2.5% 2 sesións</p>	próximo				aberta (60%),	
EC-B2.2	<p>4º-ECB2.2.1 - Analiza os tipos de factores produtivos e as relacións entre produtividade, eficiencia e tecnoloxía.</p> <p>Peso: 3% 3 sesións</p>	Analiza os tipos de factores produtivos e as relacións entre produtividade, eficiencia e tecnoloxía	X			<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas,</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de clase (20%), Proba aberta (50%), Proba obxectiva (30)%</p>	CMCT CSC
EC-B2.2	<p>4º-ECB2.2.2 - Identifica os sectores económicos, así como os seus retos e as súas oportunidades.</p> <p>Peso: 2.5% 2 sesións</p>	Identifica os sectores económicos, así como os seus retos e as súas oportunidades	X			<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática,</p> <p>INSTRUMENTOS: Rúbrica (100%)</p>	CD CSC
EC-B2.3	<p>4º-ECB2.3.1 - Explica as posibilidades de financiamento das empresas e diferencia o financiamento externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada unha e as implicacións na marcha da empresa.</p> <p>Peso: 3% 3 sesións</p>	Explica as posibilidades de financiamento das empresas	X			<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas,</p> <p>INSTRUMENTOS: Proba obxectiva (40%), Exposición dun tema (60%)</p>	CCL CD CMCT

EC-B2.4	<p>4º-ECB2.4.1 - Distingue os ingresos e os custos dunha empresa, calcula o seu beneficio ou a súa perda, aplicando razoamentos matemáticos, e interpreta os resultados.</p> <p>Peso: 3% 3 sesións</p>	Distingue os ingresos e os custos dunha empresa, calcula o seu beneficio ou a súa perda	X			<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas,</p> <p>INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas (20%), Proba obxectiva (40%), Traballo de aplicación e síntese(40%)</p>	CD CMCT
EC-B2.5	<p>4º-ECB2.5.1 - Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa forma xurídica e as actividades, e sinala o funcionamento básico dos impostos e as principais diferenzas entre eles.</p> <p>Peso: 3% 3 sesións</p>	Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa forma xurídica e as actividades	X			<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas,</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de clase (20%), Proba aberta (40%), Proba de aplicación e síntese (40%)</p>	CD CMCT
EC-B2.5	<p>4º-ECB2.5.2 - Valora a achega que para a riqueza nacional supón a carga impositiva que soportan as empresas.</p> <p>Peso: 2.5% 2 sesións</p>	Valora a achega que para a riqueza nacional supón a carga impositiva que soportan as empresas	X			<p>PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as, Probas específicas,</p> <p>INSTRUMENTOS: Posta en común (40%), Proba aberta (60%),</p>	CSC
Bloque 3: Economía persoal							
EC-B3.1	<p>4º-ECB3.1.1 - Elabora un orzamento ou plan financeiro persoal, identificando os ingresos e os gastos integrantes, e realiza o seu</p>	Elabora un orzamento ou plan financeiro persoal, identificando os ingresos e os gastos integrantes		X		<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas,</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de clase (20%), Traballo de aplicación e síntese (30%), Proba obxectiva (50%),</p>	CAA CD CMCT

	<p>seguimento.</p> <p>Peso: 2.5%</p> <p>2 sesións</p>						
EC-B3.1	<p>4º-ECB3.1.2 - Utiliza ferramentas informáticas na preparación e desenvolvemento dun orzamento ou plan financeiro personalizado.</p> <p>Peso: 2.5%</p> <p>2 sesións</p>	<p>Utiliza ferramentas informáticas na preparación e desenvolvemento dun orzamento ou plan financeiro personalizado</p>		X		<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas,</p> <p>INSTRUMENTOS: Traballo de aplicación e síntese (50%), Proba de interpretación de datos (50%),</p>	CAA CD CMCT
EC-B3.1	<p>4º-ECB3.1.3 - Manexa gráficos de análise que permiten comparar unha realidade personalizada coas previsións establecidas.</p> <p>Peso: 2.5%</p> <p>2 sesións</p>	<p>Manexa gráficos de análise que permiten comparar unha realidade personalizada coas previsións establecidas</p>		X		<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as,</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de clase (20%), Traballo de aplicación e síntese (40%), Proba de interpretación de datos (40%)</p>	CAA CD CMCT
EC-B3.2	<p>4º-ECB3.2.1 - Comprende as necesidades de planificación e do manexo de asuntos financeiros ao longo da vida. Esa planificación vincúlase á previsión realizada en cada etapa, de acordo coas decisións tomadas e a marcha da actividade económica nacional</p> <p>Peso: 1.25%</p> <p>1 sesión</p>	<p>Comprende as necesidades de planificación e do manexo de asuntos financeiros ao longo da vida</p>		X		<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas,</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de clase (30%), Proba aberta (30%), Investigacións (40%)</p>	CAA CSIEE

EC-B3.3	4º-ECB3.3.1 - Recoñece e explica a relevancia do aforro e do control do gasto. Peso: 2% 1 sesión	Recoñece e explica a relevancia do aforro e do control do gasto		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Resumo (30%), Proba aberta (70%),	CAA CSC
EC-B3.3	4º-ECB3.3.2 - Analiza as vantaxes e inconvenientes do endebedamento, valorando o risco e seleccionando a decisión máis axeitada para cada momento. Peso: 2% 2 sesións	Analiza as vantaxes e inconvenientes do endebedamento		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, INSTRUMENTOS: Investigacións (40%), Traballo de aplicación e síntese (60%),	CAA CSC
EC-B3.4	4º-ECB3.4.1 - Comprende os termos fundamentais e describe o funcionamento das contas na operativa bancaria. Peso: 2.5% 2 sesións	Comprende os termos fundamentais e describe o funcionamento das contas na operativa bancaria		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Caderno de clase (20%), Exposición dun tema (80%)	CCL CMCT
EC-B3.4	4º-ECB3.4.2 - Valora e comproba a necesidade de interpretar as cláusulas dos contratos bancarios para coñecer os dereitos e as obrigas que se derivan delas, así como a importancia de operar en condicións de seguridade cando se empregan	Valora e comproba a necesidade de interpretar as cláusulas dos contratos bancarios para coñecer os dereitos e as obrigas que se derivan delas		X		PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Posta en común (40%), Proba aberta (20%), Investigacións (40%)	CCL CAA CD

	<p>procedementos telemáticos.</p> <p>Peso: 2.5%</p> <p>2 sesións</p>						
EC-B3.4	<p>4º-ECB3.4.3 - Recoñece a capacidade de negociación coas entidades financeiras e analiza os procedementos de reclamación ante estas.</p> <p>Peso: 2%</p> <p>2 sesións</p>	<p>Recoñece a capacidade de negociación coas entidades financeiras e analiza os procedementos de reclamación ante estas</p>			X	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas,</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de clase (20%), Proba aberta (40%), Produccións orais (40%)</p>	CAA CD
EC-B3.4	<p>4º-ECB3.4.4 - Identifica e explica as modalidades de tarxetas bancarias, así como os elementos e os procedementos que garanten a seguridade na súa operativa.</p> <p>Peso: 1.5%</p> <p>1 sesión</p>	<p>Identifica e explica as modalidades de tarxetas bancarias</p>			X	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas,</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de clase (30%), Proba aberta (70%),</p>	CCL CD CMCT
EC-B3.5	<p>4º-ECB3.5.1 - Identifica, describe e clasifica os tipos de seguros segundo os riscos ou as situacións adversas nas etapas da vida.</p> <p>Peso: 3%</p> <p>2 sesións</p>	<p>Identifica, describe e clasifica os tipos de seguros segundo os riscos ou as situacións adversas nas etapas da vida</p>			X	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas,</p> <p>INSTRUMENTOS: Traballo de aplicación e síntese (30%), Exposición dun tema (70%)</p>	CCL CAA CMCT
Bloque 4: Economía e ingresos e gastos do Estado							
EC-B4.1	<p>4º-ECB4.1.1 - Identifica as vías de onde</p>	<p>Identifica as vías de onde proceden os ingresos do Estado,</p>			X	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas,</p>	CMCT CSC

	<p>proceden os ingresos do Estado, así como as principais áreas dos gastos do Estado, e comenta as súas relacións.</p> <p>Peso: 3% 2 sesións</p>	<p>así como as principais áreas dos gastos do Estado</p>				<p>INSTRUMENTOS: Traballo de aplicación e síntese (40%), Proba obxectiva (60%),</p>	
EC-B4.1	<p>4º-ECB4.1.2 - Analiza e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos ingresos e os gastos do Estado.</p> <p>Peso: 2% 2 sesións</p>	<p>Analiza e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos ingresos e os gastos do Estado</p>		X		<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas,</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de clase (30%), Proba de interpretación de datos (70%),</p>	<p>CD CMCT</p>
EC-B4.1	<p>4º-ECB4.1.3 - Distingue nos ciclos económicos o comportamento dos ingresos e dos gastos públicos, así como os efectos que se poden producir ao longo do tempo.</p> <p>Peso: 1.5% 1 sesión</p>	<p>Distingue nos ciclos económicos o comportamento dos ingresos e dos gastos públicos</p>		X		<p>PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as,</p> <p>INSTRUMENTOS: Posta en común (50%), Rúbrica (50%)</p>	<p>CMCT CSC</p>
EC-B4.1	<p>4º-ECB4.1.4 - Describe o contido dos orzamentos públicos e argumenta a necesidade de prever os ingresos e os gastos, e controlar a súa execución.</p> <p>Peso: 2.5%</p>	<p>Describe o contido dos orzamentos públicos e argumenta a necesidade de prever os ingresos e os gastos, e controlar a súa execución</p>		X		<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas,</p> <p>INSTRUMENTOS: Traballo de aplicación e síntese (40%), Proba obxectiva (60%),</p>	<p>CCL CSC</p>

	2 sesións						
EC-B4.2	4º-ECB4.2.1 - Comprende e expresa as diferenzas entre os conceptos de débeda pública e déficit público, así como a relación que se produce entre eles. Peso: 3% 2 sesións	Comprende e expresa as diferenzas entre os conceptos de débeda pública e déficit público			X	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas,</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de clase (20%), Proba aberta (40%), Investigacións (40%)</p>	CCL CMCT
EC-B4.3	4º-ECB4.3.1 - Coñece e describe os efectos da desigualdade da renda e os instrumentos de redistribución desta. Peso: 3% 2 sesións	Coñece e describe os efectos da desigualdade da renda e os instrumentos de redistribución desta			X	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática</p> <p>INSTRUMENTOS: Rúbrica (100%)</p>	CCL CMCT CSC
EC-B4.3	4º-ECB4.3.2 - Interpreta gráficos representativos da distribución da renda Peso: 2% 2 sesións	Interpreta gráficos representativos da distribución da renda			X	<p>PROCEDEMENTOS: Probas específicas,</p> <p>INSTRUMENTOS: Proba de interpretación de datos (70%), Caderno de clase (30%)</p>	CAA CD CMCT
Bloque 5: Economía e tipos de xuro, inflación e desemprego							
EC-B5.1	4º-ECB5.1.1 - Describe as causas da inflación e valora as súas principais repercusións económicas e sociais. Peso: 2.5% 3 sesións	Describe as causas da inflación e valora as súas principais repercusións económicas e sociais			X	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas,</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de clase (30%), Proba de interpretación de datos (70%),</p>	CCL CSC
EC-B5.1	4º-ECB5.1.2 - Explica o funcionamento dos tipos de interese e as consecuencias da súa variación	Explica o funcionamento dos tipos de interese e as consecuencias da súa variación			X	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas,</p>	CCL CMCT CSC

	consecuencias da súa variación para a marcha da economía. Peso: 2.5% 3 sesións	para a marcha da economía				INSTRUMENTOS: Resumo (40%), Exposición dun tema (60%),	
EC-B5.1	4º-ECB5.1.3 - Valora e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos tipos de xuro, inflación e desemprego. Peso: 2% 2 sesións	Valora e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos tipos de xuro, inflación e desemprego			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Traballo de aplicación e síntese (60%), Proba de interpretación de datos (40%),	CD CMCT
EC-B5.2	4º-ECB5.2.1 - Describe as causas do desemprego e valora as súas principais repercusións económicas e sociais. Peso: 2% 2 sesións	Describe as causas do desemprego e valora as súas principais repercusións económicas e sociais			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Caderno de clase (30%), Proba aberta (70%),	CCL CMCT CSC
EC-B5.2	4º-ECB5.2.2 - Analiza os datos de desemprego en España e as políticas contra o desemprego. Peso: 1.75% 2 sesións	Analiza os datos de desemprego en España e as políticas contra o desemprego			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Caderno de clase (30%), Proba aberta (30%), Investigacións 40%)	CD CSC
EC-B5.2	4º-ECB5.2.3 - Investiga e recoñece vieiros e tendencias de emprego Peso: 1.25% 1 sesión	Investiga e recoñece vieiros e tendencias de emprego			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, INSTRUMENTOS: Caderno de clase (40%), Investigacións (60%),	CAA CD

Bloque 6: Economía internacional							
EC-B6.1	<p>4º-ECB6.1.1 - Valora o grao de interconexión das economías de todos os países do mundo e aplica a perspectiva global para emitir xuízos críticos.</p> <p>Peso: 2.25% 3 sesións</p>	<p>Valora o grao de interconexión das economías de todos os países do mundo</p>				<p>X</p> <p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Caderno de clase (30%), Proba aberta (70%),</p>	<p>CAA CSC</p>
EC-B6.1	<p>4º-ECB6.1.2 - Explica as razóns que xustifican o intercambio económico entre países e que inflúen nel.</p> <p>Peso: 2.25% 3 sesións</p>	<p>Explica as razóns que xustifican o intercambio económico entre países e que inflúen nel</p>				<p>X</p> <p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas INSTRUMENTOS: Caderno de clase (20%), Exposición dun tema (50%)</p>	<p>CCL CSC</p>
EC-B6.1	<p>4º-ECB6.1.3 - Analiza e presenta acontecementos económicos contemporáneos no contexto da globalización e o comercio internacional.</p> <p>Peso: 1.75% 2 sesións</p>	<p>Analiza e presenta acontecementos económicos contemporáneos no contexto da globalización e o comercio internacional</p>				<p>X</p> <p>PROCEDEMENTOS: Probas específicas, INSTRUMENTOS: Exposición dun tema (50%), Proba aberta (50%),</p>	<p>CAA CD CSC</p>
EC-B6.1	<p>4º-ECB6.1.4 - Recoñece e enumera vantaxes e inconvenientes do proceso de integración económica e monetaria da Unión Europea.</p> <p>Peso: 2.5%</p>	<p>Recoñece e enumera vantaxes e inconvenientes do proceso de integración económica e monetaria da Unión Europea</p>				<p>X</p> <p>PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Posta en común (50%), Proba aberta (50%),</p>	<p>CCL CD CSC</p>

	3 sesións						
EC-B6.1	<p>4º-ECB6.1.5 - Reflexiona sobre os problemas ambientais e a súa relación co impacto económico internacional, e analiza as posibilidades dun desenvolvemento sustentable.</p> <p>Peso: 2.5% 3 sesións</p>	Reflexiona sobre os problemas ambientais e a súa relación co impacto económico internacional, e analiza as posibilidades dun desenvolvemento sustentable			X	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática, INSTRUMENTOS: Rúbrica (100%)</p>	<p>CAA CSC</p>

* Indícase entre paréntese a porcentaxe de ponderación de cada instrumento de avaliación, no caso de haber máis dun, de cara a obter a cualificación final.

4.- CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS

4.1.- Aspectos xerais

Sendo o obxectivo último o achegamento do alumnado ós feitos e procesos histórico-xeográficos, combinaranse metodoloxías integradoras acordes ó principio de aprendizaxe construtiva. Os contidos traballaranse gradualmente, partindo da competencia inicial do alumnado reflectida na avaliación inicial, priorizando as actividades de tipo procedemental, especialmente no comezo do curso, para asegurar unhas bases sólidas para o resto do tempo. O enfoque estará claramente orientado á realización de tarefas e á resolución de problemas.

Coa finalidade de conseguir eses obxectivos potenciaremos as actividades participativas, aquelas nas que o alumnado teña que esforzarse por usar a súa capacidade de análise, imaxinación e cooperación. Combinaremos, polo tanto, o traballo cooperativo co traballo individual, sen esquecer a diversidade presente na aula, con alumnos de diversas capacidades e ritmos de aprendizaxe. As TIC tamén estarán presentes na aula na medida en que os recursos o permitan.

4.2.- Estratexias metodolóxicas

- Organización dos contidos por medio de esquemas e síntese, o máis sinxelo, ata lograr a realización de organigramas e mapas conceptuais
- Corrección na expresión cunha linguaxe específica da economía.
- Comprensión dos contidos dentro dun proceso continuo de construción dos coñecementos. elaboración de traballos de indagación a partir de fontes diversas (escritas, gráficas, imaxes, audiovisuais, informáticas...)
- Resolución de problemas diversos a través de debates, argumentacións
- Simulacións.
- Creación de material TIC por parte do alumnado

4.3.- Exemplo de secuenciación do traballo na aula

4.3.1.- Motivación

- Actividade de exploración de ideas e coñecementos previos.
- Formulación de cuestións que promovan o interese
- Presentación da actividade con gráficos, textos, imaxes, vídeos, etc.

4.3.2.- Información do profesor

- Información básica para todo o alumnado.
 - explicación oral significativa, apoiándose no libro de texto, en presentacións, audiovisuais,... para unha mellor reconstrución conceptual
 - subliñado de ideas-eixe
 - desenvolvemento temático de carácter acumulativo e progresivo. Cada nova unidade se sustenta no traballado anteriormente.
 - tratamento de fontes documentais que se consideren necesarias, algunhas tomadas do libro de texto e outras aportadas polo docente, a fin de fomentar os procedementos de indagación e comprensión
 - fomento da participación, a reflexión e a confrontación de ideas
 - Información complementaria para reforzo e apoio.
 - Información complementaria para afondamento e ampliación, a criterio do profesorado
- Traballo persoal:
- Comprensión de conceptos e contidos clave
 - Lectura e comprensión de textos
 - Análise de documentos, pequenas investigacións, etc.
 - Resposta a preguntas.
 - Resolución de problemas.
 - Comentario de documentos, gráficos, imaxes, etc.
 - Elaboración de gráficos, sínteses ou mapas conceptuais.
- Avaliación:
- Análise de producións: caderno, comentarios, etc.
 - Exposicións orais.

- Probas escritas.
- Traballos individuais e en grupo.
- Observación do traballo na aula.

5.- MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

Como recursos principais, o libro de texto utilizado é o de Economía da Editorial Anaya.

Por outro lado para a comprensión dos temas serán necesarios:

- Prensa
- Imaxes. Diapositivas, fotografías, debuxos, planos, tanto do libro de texto como procedente doutras fontes, aportados polo profesor, buscados polos alumnos, consultados en Internet ou na biblioteca. Consideramos que o uso de imaxes axuda a fixar coñecementos.
- Gráficas, mapas temáticos, moitos deles realizados polo propio alumnado a través das ferramentas TIC
- Para determinadas actividades precisarase ordenador con acceso a internet (busca de información, realización de exercicios, exposicións de PowerPoint, etc.)
- Información videográfica

Os grupos contan coa súa propia aula na que se dispón do material informático preciso (proxector e ordenador)

6.- CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO

6.1.- Avaliación inicial

Data prevista de realización

Mércores 28 de Setembro de 2022

Descrición do tipo de proba:

Constará de preguntas tipo test, preguntas de respostas curtas, breve comentario de gráficos ou textos, relacionado cos estándares. Para coñecemento de capacidades e contidos básicos previos que permitisen unha boa asimilación dos novos contidos presentes no curso

Mecanismo para informar ás familias

Os resultados serán comunicados á Titoría a través da sesión de pre-avaliación que se realiza en outubro. No caso de detectar carencias significativas comunicaráse coa familia do alumno e o Departamento de Orientación coa maior brevidade posible

Consecuencias dos resultados da proba

A nivel académico, sen valor

6.2.- Avaliación continua

Periodicidade coa que se farán probas escritas

As probas escritas soamente representan unha parte da nota do alumnado. Realizaranse dúas por trimestre.

Aspectos que se van valorar dentro da observación do traballo na aula e instrumentos para a recollida desta información

Aspectos a ter en conta: atención, esforzo, participación, interese, puntualidade, autonomía e cooperación

Como se calcula a cualificación de cada unha das avaliacións (ponderación, redondeo...)

A avaliación farase en tres partes ao longo do curso, coincidindo coas tres avaliacións oficiais.

En cada avaliación haberá como mínimo dous exames ou probas escritas, elaborados de acordo cos estándares correspondentes. Suporán oo 60% da nota. O outro 40% será avaliado a partir das producións do alumnado: Producións escritas (20%) e Producións orais (20%). Para lograr o aprobado, a nota, resultante desa porcentaxe, obtida polo alumnado, deberá ser igual ou superior a 5 sobre 10 puntos en cada avaliación.

A distribución será a seguinte:

<u>Probas específicas (escritas)</u>	<u>Produccións dos alumnos (escritas):</u> Exercicios Caderno clase Investigacións	<u>Produccións Oraís:</u> Presentacións Postas en común Probas orais de lecturas
60,00%	20,00%	20,00%

6.3.- Avaliación final

A nota da avaliación final será a media das tres avaliacións. Para facer esa media, as tres avaliacións deberán ter unha nota igual ou superior a 5. Polo tanto, o aprobado esixirá as tres avaliacións aprobadas cunha nota igual ou superior a 5 sobre 10 puntos.

O período abranguido entre a terceira avaliación parcial e a avaliación final dedicárase a actividades de apoio, reforzo, recuperación, ampliación e titoría. Nese sentido, para o alumnado que non aprobouse unha ou varias avaliacións da materia deberá recuperalas, coas actividades e probas correspondentes, antes da avaliación final. Serán atendidos de xeito máis individualizado para reforzar os estándares de aprendizaxe non superados. As probas, centraranse nos estándares básicos do curso, cun peso superior ao 2%, traballados en cada avaliación, valorados sobre 10 puntos, e o aprobado, esixirá obter unha cualificación igual ou superior a 5.

Por outra banda, o alumnado que teña superada a materia poderá mellorar a súa cualificación, na avaliación final, realizando actividades de reforzo do aprendido e de ampliación a través dunhas probas deseñadas para iso.

7.- INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE

7.1.- Indicadores de logro do proceso de ensino

INDICADORES	1	2	3	4
1.- O nivel de dificultades foi adecuado ás características do alumnado				
2.- Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreceu a aprendizaxe				
3.- Conseguiuse motivar para lograr a actividade intelectual e física do alumnado				
4.- Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado				

5.- Contouse co apoio e a implicación das familias no traballo do alumnado				
6.- Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado				
7.- Adoptáronse as medidas curriculares adecuadas para atender ao alumnado con NEAE				
8.- Adoptáronse as medidas organizativas adecuadas para atender ao alumnado con NEAE				
9.- Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado				
10.- Usáronse distintos instrumentos de avaliación				
11.- Dase un peso real á observación do traballo na aula				
12.- Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo				

7.2.- Indicadores de logro da práctica docente

INDICADORES	1	2	3	4
1.- Como norma xeral, fanse explicacións xerais para todo o alumnado				
2.- Ofrécense a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa				
3.- Elabóranse actividades atendendo a diversidade				
4.- Elabóranse probas de avaliación adaptadas ás necesidades do alumnado con NEAE				
5.- Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar				
6.- Combínase traballo individual e en equipo				
7.- Poténcianse estratexias de animación á lectura				
8.- Poténcianse estratexias tanto de expresión como de comprensión oral e escrita				
9.- Incorporáanse as TIC aos procesos de ensino-aprendizaxe				
10.- Préstase atención aos elemntos transversais vinculados a cada estándar				
11.- Ofrécense ao alumnado de forma rápida os resultados das probas / traballos, etc.				

12.- Analízanse e coméntanse co alumnado os aspectos máis significativos da corrección das probas, traballos, etc				
13.- Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus acertos e erros				
14.- Grao de implicación do profesorado nas funcións de tutoría e orientación				
15.- Adecuación, logo da súa aplicación, das ACS propostas e aprobadas				
16.- As medidas de apoio, reforzo, etc. están claramente vinculadas aos estándares				
17.- Avalíase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación...				

8.- ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES

Non existe alumnado coa materia de Economía pendente

9.- MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

As medidas de atención á diversidade nesta etapa estarán orientadas a responder ás necesidades educativas concretas do alumnado e á consecución das competencias básicas e dos obxectivos da educación secundaria obrigatoria e non poderán, en ningún caso, supor unha discriminación que lles impida alcanzar os devanditos obxectivos. Cando sexan detectadas dificultades de aprendizaxe, deberanse por en funcionamento as medidas de atención á diversidade que se consideren máis convenientes, tendo en conta as posibilidades que nos ofrezca o centro e o departamento de orientación, entre as seguintes:

- Reforzo educativo: Propóranse actividades de reforzo para aqueles alumnos con dificultades para que así acaden os obxectivos mínimos, sen necesidade de adaptar o currículo.
- Actividades de ampliación: Proporcionaránse actividades que impliquen maior dificultade que as realizadas na aula, para aqueles alumnos que alcancen os obxectivos propostos co fin de manter a súa motivación e interese na materia.
- Agrupamentos flexibles: Poderán facerse modificacións nos grupos ordinarios para homoxeneizar o grupo en diferentes actividades e así poder usar

distintas metodoloxías, aínda que a situación actual pon complicada a posta en práctica desta estratexia.

- Apoio en grupos ordinarios ou apoio ocasional fóra do grupo ordinario: medida realizado polos integrantes do departamento de orientación, apoiando ó profesor dentro e fóra da aula, dirixida ao alumnado con algunha materia adaptada no currículo.
- Atención a alumnos estranxeiros: Facilitarase a integración de alumnos que descoñezan a lingua e cultura española, desenrolando programas específicos de aprendizaxe simultaneamente á escolarización ordinaria.
- Alumnado con discapacidades físicas ou psíquicas: Desenrolaranse programas individuais con actividades e recursos especiais, contando ca axuda de profesionais adicados ao campo correspondente.
- Medidas de reforzo aos alumnos con materias pendentes: xa mencionado
- Adaptacións curriculares non significativas: son as adaptacións que non afectan ó currículo e concrétnanse naqueles cambios que o profesorado introduce de maneira habitual no proceso de ensinanza. Poden referirse a cambios metodolóxicos ou ó deseño especial de actividades.
- Alumnado con necesidades educativas específicas: Enténdese por alumnado que presenta necesidades educativas especiais aquel que requira, por un período da súa escolarización ou ao longo de toda ela, determinados apoios e atencións educativas específicas derivadas de discapacidade ou trastornos graves da conduta. Así, como medida de apoio a estes alumnos, debemos realizar adaptacións curriculares significativas, é dicir, adaptacións curriculares que se aparten significativamente dos contidos e criterios de avaliación do currículo. Estas adaptacións curriculares, que estarán precedidas en todo caso dunha avaliación das necesidades educativas especiais do alumnado e a conseguinte proposta curricular específica, realizaranse buscando o máximo desenvolvemento das competencias básicas de acordo coas posibilidades do alumno; a avaliación tomará como referencia os obxectivos e criterios de avaliación fixados nas adaptacións curriculares.

10.- CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS QUE SE TRABALLARÁN NO CURSO

Área:		ECONOMÍA		4º ESO									
Nivel	Área	Estándares					Elementos transversais						
						CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC	PV	EV

4º	EC	4º-ECB1.1.1 - Recoñece a escaseza de recursos e a necesidade de elixir e tomar decisións como as claves dos problemas básicos de calquera economía, e comprende que todas as eleccións supoñen renunciar a outras alternativas e que todas as decisións teñen consecuencias.	X	X			X	X		
4º	EC	4º-ECB1.1.2 - Distingue formas de analizar e resolver problemas económicos, e identifica as súas vantaxes, os seus inconvenientes e as súas limitacións.	X	X			X	X		
4º	EC	4º-ECB1.2.1 - Comprende e utiliza correctamente termos da área da economía.	X	X	X	X				
4º	EC	4º-ECB1.2.2 - Diferencia entre economía positiva e economía normativa.	X	X			X			
4º	EC	4º-ECB1.2.3 - Representa e analiza graficamente o custo de oportunidade mediante a fronteira de posibilidades de produción.	X	X	X	X				
4º	EC	4º-ECB1.3.1 - Representa as relacións que se establecen entre as economías domésticas e as empresas.	X		X	X				
4º	EC	4º-ECB1.3.2 - Aplica razoamentos básicos para interpretar problemas económicos provenientes das relacións económicas do seu contorno.	X	X			X			
4º	EC	4º-ECB2.1.1 - Distingue as formas xurídicas das empresas e relacións coas esixencias de capital para a súa constitución e coas responsabilidades legais para cada tipo.	X	X			X			
4º	EC	4º-ECB2.1.2 - Identifica e valora as formas xurídicas de empresas máis apropiadas en cada caso, en función das características concretas, aplicando o razoamento sobre clasificación das empresas.	X	X			X			
4º	EC	4º-ECB2.1.3 - Distingue os tipos de empresas e de empresarios/as que actúan no seu ámbito, así como a forma de interactuar co seu contorno máis próximo e os efectos sociais e ambientais, positivos e negativos, que se observan.	X	X			X	X		
4º	EC	4º-ECB2.2.1 - Analiza os tipos de factores produtivos e as relacións entre produtividade, eficiencia e tecnoloxía.	X	X			X			
4º	EC	4º-ECB2.2.2 - Identifica os sectores económicos, así como os seus retos e as súas oportunidades.	X	X			X			
4º	EC	4º-ECB2.3.1 - Explica as posibilidades de financiamento das empresas e diferencia o financiamento externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada unha e as implicacións na marcha da empresa.	X	X			X			
4º	EC	4º-ECB2.4.1 - Distingue os ingresos e os custos dunha empresa, calcula o seu beneficio ou a súa perda, aplicando razoamentos matemáticos, e interpreta os resultados.	X	X	X	X				
4º	EC	4º-ECB2.5.1 - Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa forma xurídica e as actividades, e sinala o funcionamento básico dos impostos e as principais diferenzas entre eles.	X	X			X	X		
4º	EC	4º-ECB2.5.2 - Valora a achega que para a riqueza nacional supón a carga impositiva que soportan as empresas.	X	X			X	X		
4º	EC	4º-ECB3.1.1 - Elabora un orzamento ou plan financeiro persoal, identificando os ingresos e os gastos integrantes, e realiza o seu seguimento.	X	X	X	X	X			
4º	EC	4º-ECB3.1.2 - Utiliza ferramentas informáticas na preparación e desenvolvemento dun orzamento ou plan financeiro personalizado.			X	X				
4º	EC	4º-ECB3.1.3 - Manexa gráficos de análise que permiten comparar unha realidade personalizada coas previsións establecidas.			X	X				
4º	EC	4º-ECB3.2.1 - Comprende as necesidades de planificación e do manexo de asuntos financeiros ao longo da vida. Esa planificación vincúlase á previsión realizada en cada etapa, de acordo coas decisións tomadas e a marcha da actividade económica nacional			X	X	X			
4º	EC	4º-ECB3.3.1 - Recoñece e explica a relevancia do aforro e do control do gasto.	X	X			X	X		

4º	EC	4º-ECB3.3.2 - Analiza as vantaxes e inconvenientes do endebedamento, valorando o risco e seleccionando a decisión máis axeitada para cada momento.	X	X		X	X			
4º	EC	4º-ECB3.4.1 - Comprende os termos fundamentais e describe o funcionamento das contas na operativa bancaria.	X	X	X	X				
4º	EC	4º-ECB3.4.2 - Valora e comproba a necesidade de interpretar as cláusulas dos contratos bancarios para coñecer os dereitos e as obrigas que se derivan delas, así como a importancia de operar en condicións de seguridade cando se empregan procedementos telemáticos.	X	X			X			
4º	EC	4º-ECB3.4.3 - Recoñece a capacidade de negociación coas entidades financeiras e analiza os procedementos de reclamación ante estas.	X	X			X			
4º	EC	4º-ECB3.4.4 - Identifica e explica as modalidades de tarxetas bancarias, así como os elementos e os procedementos que garanten a seguridade na súa operativa.	X	X		X	X			
4º	EC	4º-ECB3.5.1 - Identifica, describe e clasifica os tipos de seguros segundo os riscos ou as situacións adversas nas etapas da vida.	X	X		X	X			
4º	EC	4º-ECB4.1.1 - Identifica as vías de onde proceden os ingresos do Estado, así como as principais áreas dos gastos do Estado, e comenta as súas relacións.	X	X	X	X	X			
4º	EC	4º-ECB4.1.2 - Analiza e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos ingresos e os gastos do Estado.			X	X	X			
4º	EC	4º-ECB4.1.3 - Distingue nos ciclos económicos o comportamento dos ingresos e dos gastos públicos, así como os efectos que se poden producir ao longo do tempo.	X	X		X	X			
4º	EC	4º-ECB4.1.4 - Describe o contido dos orzamentos públicos e argumenta a necesidade de prever os ingresos e os gastos, e controlar a súa execución.	X	X		X	X			
4º	EC	4º-ECB4.2.1 - Comprende e expresa as diferenzas entre os conceptos de débeda pública e déficit público, así como a relación que se produce entre eles.	X	X			X			
4º	EC	4º-ECB4.3.1 - Coñece e describe os efectos da desigualdade da renda e os instrumentos de redistribución desta.	X	X			X	X		
4º	EC	4º-ECB4.3.2 - Interpreta gráficos representativos da distribución da renda			X	X	X			
4º	EC	4º-ECB5.1.1 - Describe as causas da inflación e valora as súas principais repercusións económicas e sociais.	X	X			X	X		
4º	EC	4º-ECB5.1.2 - Explica o funcionamento dos tipos de interese e as consecuencias da súa variación para a marcha da economía.	X	X		X	X			
4º	EC	4º-ECB5.1.3 - Valora e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos tipos de xuro, inflación e desemprego.			X	X	X			
4º	EC	4º-ECB5.2.1 - Describe as causas do desemprego e valora as súas principais repercusións económicas e sociais.	X	X				X		
4º	EC	4º-ECB5.2.2 - Analiza os datos de desemprego en España e as políticas contra o desemprego.	X	X	X	X				
4º	EC	4º-ECB5.2.3 - Investiga e recoñece vieiros e tendencias de emprego		X		X	X			
4º	EC	4º-ECB6.1.1 - Valora o grao de interconexión das economías de todos os países do mundo e aplica a perspectiva global para emitir xuízos críticos.	X	X	X	X	X	X		
4º	EC	4º-ECB6.1.2 - Explica as razóns que xustifican o intercambio económico entre países e que inflúen nel.	X	X			X	X		

4º	EC	4º-ECB6.1.3 - Analiza e presenta acontecementos económicos contemporáneos no contexto da globalización e o comercio internacional.	X	X	X	X	X			
4º	EC	4º-ECB6.1.4 - Recoñece e enumera vantaxes e inconvenientes do proceso de integración económica e monetaria da Unión Europea.	X	X	X	X	X			
4º	EC	4º-ECB6.1.5 - Reflexiona sobre os problemas ambientais e a súa relación co impacto económico internacional, e analiza as posibilidades dun desenvolvemento sustentable.	X	X	X	X		X		

LENDAS TRANSVERSAIS

- CL** **Comprensión lectora**
- EOE** **Expresión oral e escrita**
- CA** **Comunicación audiovisual**
- TIC** **Tecnoloxías da información e da comunicación**
- EMP** **Emprendemento**
- EC** **Educación cívica**
- PV** **Prevenção da violencia**
- EV** **Educación e seguridade viaria**

11.- ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

Charla conferencia dunha representante da Axencia Tributaria para explicar e concienciar, ao noso alumnado, da enorme importancia do sistema tributario para o mantemento do noso Estado do Benestar

Visita no 2º Trimestre a unha conserveira próxima a localidade (Zona de Arousa)

12.- APLICACIÓN DOS PLANS E PROXECTOS DO CENTRO

12.1.- Plan TIC

O traballo na área de Economía ten tamén formas específicas para a busca, recollida, selección, procesamento e presentación da información que se utiliza ademais en moi diferentes formas: verbal, numérica, simbólica ou gráfica. A incorporación de contidos relacionados con todo iso fai posible a contribución destas materias ao desenvolvemento da competencias no tratamento da información e competencia dixital.

Favorece a adquisición desta competencia a mellora nas destrezas asociadas á utilización de recursos frecuentes nas materias como son os esquemas, mapas conceptuais, etc., así como a produción e representación de memorias, gráficos, textos, etc.

Por outro lado, na faceta de competencia dixital, tamén se contribúe a través da utilización das tecnoloxías da información e a comunicación na aprendizaxe da Economía para comunicarse, recabar información, retroalimentala, simular e visualizar situacións, para a obtención e o tratamento de datos, etc.

Obxectivos:

- Aprender o manexo básico do sistema operativo e dos programas software que se van utilizar.
- Valorar as posibilidades que ofrecen as TIC para o labor docente: uso de novos recursos didácticos máis atractivos, intercambio de experiencias e innovación na práctica educativa cotiá.
- Realizar experiencias concretas para o uso das TIC nas áreas correspondentes
- Facilitar a utilización das TIC na atención das NEE.
- Utilizar as posibilidades do ordenador como ferramenta para reforzar e adquirir coñecementos.
- Utilizar software educativo, adecuado ao seu nivel:
 - Usar no traballo cotiá o procesador de texto, folla de cálculo, presentacións PowerPoint, Webquest...
 - Navegar por páxinas web, para obter información.
 - Usar medios de comunicación: correo, chats, foros, videoconferencia...
 - Desenvolver estratexias para a búsqueda, selección e organización de contidos.

12.2.- Plan Lector

As lecturas están repartidas por avaliacións, son voluntarias e cada alumno pode acadar ata un máximo de 1 punto nas probas orais onde se avalían as mesmas

13.- MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN, MODIFICACIÓN DAS PROGRAMACIÓNS DIDÁCTICAS EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA

13.1.- Indicadores

	Escala			
	1	2	3	4
1. Adecuación do deseño das unidades didácticas, temas ou proxectos a partir dos elementos do currículo.				
2. Adecuación da secuenciación e da temporalización das unidades didácticas / temas / proxectos.				
3. O desenvolvemento da programación respondeu á secuenciación e a temporalización previstas.				
4. Adecuación da secuenciación dos estándares para cada unha das unidades, temas ou proxectos.				
5. Adecuación do grao mínimo de consecución fixado para cada estándar.				
6. Asignación a cada estándar do peso correspondente na cualificación.				
7. Vinculación de cada estándar a un ou varios instrumentos para a súa avaliación.				
8. Asociación de cada estándar cos elementos transversais a desenvolver.				
9. Fixación dunha estratexia metodolóxica común para todo o departamento. [Só para ESO e bach.].				
10. Adecuación da secuencia de traballo na aula.				
11. Adecuación dos materiais didácticos utilizados.				
12. Adecuación do libro de texto (no caso de que se use).				
13. Adecuación do plan de avaliación inicial deseñado, incluídas as consecuencias da proba.				
14. Adecuación da proba de avaliación inicial, elaborada a partir dos estándares.				
15. Adecuación do procedemento de acreditación de coñecementos previos [Só para determinadas materias de 2º de bacharelato].				
16. Adecuación das pautas xerais establecidas para a avaliación continua: probas, traballos, etc.				
17. Adecuación dos criterios establecidos para a recuperación dun exame e dunha avaliación.				
18. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación final. [Só para ESO e bacharelato].				
19. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación extraordinaria. [Só para ESO e bach].				
20. Adecuación dos criterios establecidos para o seguimento de materias pendentes. [Só para ESO e bacharelato]				
21. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación desas materias pendentes. [Só para ESO e bacharelato]				
22. Adecuación dos exames, tendo en conta o valor de cada estándar.				
23. Adecuación dos programas de apoio, recuperación, etc. vinculados aos estándares.				
24. Adecuación das medidas específicas de atención ao alumnado con NEAE.				
25. Grao de desenvolvemento das actividades complementarias e extraescolares previstas.				
26. Adecuación dos mecanismos para informar ás familias sobre criterios de avaliación, estándares e instrumentos.				

27. Adecuación dos mecanismos para informar ás familias sobre os criterios de promoción.				
28. Adecuación do seguimento e da revisión da programación ao longo do curso.				
29. Contribución desde a materia ao plan de lectura do centro.				
30. Grao de integración das TIC no desenvolvemento da materia.				

Observacións:

14.- APRENDIZAXES IMPRESCINDIBLES PARA 4º ESO DE ECONOMÍA

1. Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles

Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
B1.2. Identificar a terminoloxía económica básica e o uso dos modelos económicos, e familiarizarse con eles.	Comprende e utiliza correctamente termos da área da economía.
B2.2. Analizar as características principais do proceso produtivo.	Analiza os tipos de factores produtivos e as relacións entre produtividade, eficiencia e tecnoloxía.
B2.3. Identificar as fontes de financiamento das empresas.	Explica as posibilidades de financiamento das empresas e diferencia o financiamento

	externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada unha e as implicacións na marcha da empresa.
B2.5. Diferenciar os impostos que afectan as empresas e a importancia do cumprimento das obrigas fiscais.	Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa forma xurídica e as actividades, e sinala o funcionamento básico dos impostos e as principais diferenzas entre eles.
B3.1. Realizar un orzamento persoal distinguindo entre os tipos de ingresos e gastos, e controlar o seu grao de cumprimento e as posibles necesidades de adaptación	Elabora un orzamento ou plan financeiro persoal, identificando os ingresos e os gastos integrantes, e realiza o seu seguimento.
B3.4. Recoñecer o funcionamento básico do diñeiro e diferenciar os tipos de contas bancarias e de tarxetas emitidas como medios de pagamento, e valorar a oportunidade do seu uso con garantías e responsabilidade.	Comprende os termos fundamentais e describe o funcionamento das contas na operativa bancaria.
B3.5. Coñecer o concepto de seguro e a súa finalidade.	Identifica, describe e clasifica os tipos de seguros segundo os riscos ou as situacións adversas nas etapas da vida.
B4.1. Recoñecer e analizar a procedencia das principais fontes de ingresos e gastos do Estado, e interpretar gráficos onde se amose esa distribución.	Identifica as vías de onde proceden os ingresos do Estado, así como as principais áreas dos gastos do Estado, e comenta as súas relacións.
B4.3. Determinar o impacto para a sociedade da desigualdade da renda e estudar as ferramentas de redistribución da renda.	Coñece e describe os efectos da desigualdade da renda e os instrumentos de redistribución desta.
B5.1. Diferenciar as magnitudes de tipos de xuro, inflación e desemprego, analizar as relacións entre elas e interpretar datos e gráficos vinculados con esas magnitudes.	Explica o funcionamento dos tipos de interese e as consecuencias da súa variación para a marcha da economía.
B6.1. Valorar o impacto da globalización económica, do comercio internacional e dos procesos de integración económica na calidade de vida das persoas e no ambiente.	Explica as razóns que xustifican o intercambio económico entre países e que inflúen nel.

15.- METODOLOXÍA ADAPTADA AO ENSINO SEMIPRESENCIAL E NON PRESENCIAL

Metodoloxía prevista nos casos de ensino semipresencial ou non presencial

Actividades	As actividades e exercicios levaranse a cabo integramente mediante a Aula Virtual No caso de emisións en directo por videochamada empregarase a plataforma Webex ou unha similar que permita manter o contacto entre o alumnado e o corpo docente.
Metodoloxía (alumnado con conectividade e sen conectividade)	O alumnado consulta os materiais, realiza as tarefas propostas semanalmente e plantexa dúbidas empregando o correo electrónico e/ou Aula Virtual. Sube as tarefas que son corrixidas e retroalimentadas empregando eses medios tecnolóxicos. Todo o alumnado ten conectividade, pero algúns deles con certas restricións (datos limitados, necesidade de compartir o dispositivo con outro membro da familia...), polo que nestes casos se lles dará flexibilidade á hora de entregar as tarefas.
Materiais e recursos	Aula Virtual, Webex, correo electrónico

16.- ADENDA Á PROGRAMACIÓN

Tal e como indica a ORDE do 27 de decembro de 2022 de modificación da Orde do 20 de maio de 2022 pola que se aproba o calendario escolar para o curso 2022/23 nos centros docentes sostidos con fondos públicos na Comunidade Autónoma de Galicia, a sesión de avaliación final do alumnado da Educación Secundaria Obrigatoria deberá realizarse a partir do día 22 de xuño de 2023 e deberá coincidir coa sesión da terceira avaliación parcial. O Departamento de Xeografía e Historia, na materia de Economía, realizará as actividades de recuperación necesarias para o alumnado que teña algunha avaliación, ou parte da materia, non superada antes da data da terceira avaliación parcial e a avaliación final.

Barro, a 8 de marzo de 2023.

Francisco Valiñas Torres Xefe do Departamento de Xeografía e Historia